

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 21. decembra 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 267 ZFEÚ – Pojem ‚súdny orgán‘ – Kritériá – Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné) pri Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) – Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný rozhodovacím zložením, ktoré nemá postavenie nezávislého a nestranného súdu zriadeného zákonom – Neprípustnosť“

Vo veci C-718/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych) [Najvyšší súd (senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné), Poľsko] z 20. októbra 2021 a doručený Súdnemu dvoru 26. novembra 2021, ktorý súvisí s konaním:

L. G.

proti

Krajowa Rada Sądownictwa,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda L. Bay Larsen, predsedovia komôr A. Prechal (spravodajkyňa), K. Jürimäe, C. Lycourgos, Z. Csehi a O. Spineanu-Matei, sudcovia M. Ilešič, S. Rodin, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, D. Gratsias, M. L. Arastey Sahún a M. Gavalec,

generálny advokát: A. Rantos,

tajomník: C. Di Bella, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. novembra 2022,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– L. G.,

– Krajowa Rada Sądownictwa, v zastúpení: A. Dalkowska, J. Kołodziej-Michałowicz, D. Paweńczyk-Woicka a P. Styrna,

* Jazyk konania: poľština.

- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a S. Żyrek, splnomocnení zástupcovia,
  - belgická vláda, v zastúpení: C. Pochet, M. Jacobs, L. van den Broeck a M. van Regemorter, splnomocnení zástupcovia,
  - dánska vláda, v zastúpení: V. Pasternak Jørgensen a M. Søndahl Wolff, splnomocnení zástupcovia,
  - holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a P. P. Huurnink, splnomocnení zástupcovia,
  - Európska komisia, v zastúpení: K. Herrmann a P. J. O. Van Nuffel, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 2. marca 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania, ktorého účastníkmi sú na jednej strane L. G. a na druhej strane Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada, Poľsko) (ďalej len la „KRS“) a ktorý sa týka rozhodnutia, ktorým bolo konanie o žiadosti L. G. o povolenie pokračovania výkonu jeho funkcie po dosiahnutí bežného veku odchodu do dôchodku zastavené.

Právny rámec

Ústava

- 3 Článok 10 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Ústava Poľskej republiky, ďalej len „Ústava“) stanovuje:
  - „1. Politický režim Poľskej republiky je založený na oddelení a rovnováhe medzi zákonodarnou, výkonnou a súdnou mocou.
  - 2. Sejm [(Snem, Poľsko)] a Senat [(Senát, Poľsko)] vykonávajú zákonodarnú právomoc. Prezident republiky a Rada ministrov vykonávajú výkonnú právomoc. Súdny vykonávajú súdnu právomoc.“
- 4 V článku 45 ods. 1 Ústavy sa uvádza:

„Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo a verejne prejednaná príslušným, nezávislým a nestranným súdom bez zbytočných prieťahov.“
- 5 Článok 60 Ústavy stanovuje:

„Poľskí občania požívajúci všetky svoje občianske práva majú právo na prístup k verejným funkciám za rovnakých podmienok.“

6 Podľa článku 77 ods. 2 Ústavy:

„Zákon nemôže nikomu zabrániť v tom, aby si svoje slobody a práva, ktoré boli porušené, uplatnil v súdnom konaní.“

7 V článku 179 Ústavy sa uvádza:

„Sudcov vymenúva prezident republiky na návrh [KRS] bez časového obmedzenia.“

8 Článok 186 ods. 1 Ústavy stanovuje:

„[KRS] je strážkyňou nezávislosti súdov a sudcov.“

9 Článok 187 Ústavy znie:

„1. Členmi [KRS] sú:

1) prvý predseda Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd, Poľsko)], minister spravodlivosti, predseda Naczelny Sąd Administracyjny [(Najvyšší správny súd, Poľsko)] a osoba určená prezidentom republiky,

2) pätnásť členovia zvolení spomedzi sudcov Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)], všeobecných súdov, správnych súdov a vojenských súdov,

3) štyria členovia, ktorých volí Sejm [(Snem)] spomedzi poslancov, a dvaja členovia, ktorých volí Senat [(Senát)] spomedzi senátorov.

...

3. Funkčné obdobie volených členov [KRS] je štyri roky.

4. Režim, oblasť činnosti, spôsob práce [KRS], ako aj spôsob, akým sú jej členovia volení, sú vymedzené zákonom.“

Zákon o Najvyššom súde

10 Ustawa o Sądzie Najwyższym (zákon o Najvyššom súde) z 8. decembra 2017 (Dz. U. z roku 2018, položka 5) nadobudol účinnosť 3. apríla 2018. Tento zákon bol následne viackrát zmenený.

11 Zákomom o Najvyššom súde boli okrem iného v rámci Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) zriadené dva nové senáty, z ktorých prvý má názov Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné) a druhý má názov Izba Dyscyplinarna (disciplinárny senát).

12 Podľa článku 26 ods. 1 zákona o Najvyššom súde:

„Do právomoci senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné patria mimoriadne opravné prostriedky, spory vo volebných veciach a spochybnenia platnosti národného referenda alebo ústavného referenda, konštatovanie platnosti volieb a referend, ďalšie verejnoprávne veci vrátane sporov v oblasti ochrany hospodárskej súťaže, regulácie energií, telekomunikácií a železničnej dopravy, ako aj opravné prostriedky, ktoré smerujú proti rozhodnutiam Przewodniczy Krajowej Rady

Radiofonii i Telewizji [predseda Národnej televíznej a rozhlasovej rady, Poľsko] alebo sa nimi napádajú prietahy v konaniach na riadnych a vojenských súdoch, a rovnako aj na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].“

Zákon o KRS

- 13 Podľa článku 9a ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (zákon o Štátnej súdnej rade) z 12. mája 2011 (Dz. U. z roku 2011, položka 714) v znení ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o Štátnej súdnej rade a niektoré ďalšie zákony) z 8. decembra 2017 (Dz. U. z roku 2018, položka 3), ktorý nadobudol účinnosť 17 januára 2018, a ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov a niektoré ďalšie zákony) z 20. júla 2018 (Dz. U. z roku 2018, položka 1443), ktorý nadobudol účinnosť 27. júla 2018 (ďalej len „zákon o KRS“):

„1. Sejm [(Snem)] zvolí 15 členov [KRS] spomedzi sudcov Sądu Najwyższego [(Najvyšší súd)], všeobecných súdov, správnych súdov a vojenských súdov na spoločné funkčné obdobie štyroch rokov.

...

3. Spoločné funkčné obdobie nových členov [KRS] zvolených spomedzi sudcov sa začne dňom nasledujúcim po dni ich zvolenia. Členovia [KRS] vymenovaní na predchádzajúce funkčné obdobie vykonávajú svoje funkcie dovtedy, kým sa nezačne spoločné funkčné obdobie nových členov [KRS].“

- 14 Článok 37 ods. 1 zákona o KRS stanovuje:

„Pokiaľ sa na funkciu sudcu prihlásilo viac uchádzačov, [KRS] preskúma a vyhodnotí spoločne všetky podané prihlášky. V tejto situácii [KRS] prijme uznesenie obsahujúce jej rozhodnutia, pokiaľ ide o predloženie návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu, vo vzťahu ku všetkým uchádzačom.“

- 15 V článku 43 ods. 2 zákona o KRS sa uvádza:

„Ak všetci účastníci konania nenapadli uznesenie uvedené v článku 37 ods. 1, toto uznesenie nadobúda právoplatnosť vo vzťahu k časti obsahujúcej rozhodnutie o nepredložení návrhu na vymenovanie účastníkov, ktorí nepodali odvolanie, do funkcie sudcu s výhradou ustanovení článku 44 ods. 1b.“

- 16 Prechodné ustanovenie obsiahnuté v článku 6 zákona z 8. decembra 2017, ktorým sa mení zákon o Štátnej súdnej rade a niektoré ďalšie zákony, znie:

„Funkčné obdobie členov [KRS] uvedených v článku 187 ods. 1 bode 2 [Ústavy], zvolených na základe doterajších ustanovení, trvá až do dňa predchádzajúceho začiatku funkčného obdobia nových členov [KRS], nesmie však trvať dlhšie ako 90 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, pokiaľ neskončilo už skôr uplynutím.“

- 17 Článok 44 zákona o KRS stanovoval:

„1. Účastník konania môže podať odvolanie na Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)], v ktorom namietne protizákonnosť uznesenia [KRS], pokiaľ osobitné predpisy nestanovujú inak. ...

1a. V individuálnych veciach týkajúcich sa menovania do funkcie sudcu na Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)] je možné podať odvolanie na Naczelny Sąd Administracyjny [(Najvyšší správny súd)]. V týchto veciach nie je možné podať odvolanie na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)]. Odvolanie podané na [Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd)] nesmie byť založené na údajnom nesprávnom posúdení splnenia kritérií uchádzačmi, ktoré sa berú do úvahy pri rozhodovaní o predložení návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].

1b. Ak všetci účastníci konania nenapadli uznesenie uvedené v článku 37 ods. 1 v individuálnych veciach týkajúcich sa menovania do funkcie sudcu na Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)], toto uznesenie nadobúda právoplatnosť vo vzťahu k časti obsahujúcej rozhodnutie o predložení návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu na Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)] a k časti obsahujúcej rozhodnutie o nepredložení návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu toho istého súdu, pokiaľ ide o účastníkov konania, ktorí nepodali odvolanie.

...

4. V individuálnych veciach týkajúcich sa menovania do funkcie sudcu na Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)] sa rozhodnutie, ktorým Naczelny Sąd Administracyjny [(Najvyšší správny súd)] zrušil uznesenie [KRS] o nepredložení návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu na Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)], rovná prijatiu kandidatúry účastníka konania, ktorý podal odvolanie, na voľné miesto sudcu v rámci Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)], a to na miesto, pre ktoré sa ku dňu vyhlásenia rozhodnutia Naczelny Sąd Administracyjny [(Najvyšší správny súd)] konanie na [KRS] neskončilo, alebo v prípade neexistencie takéhoto konania na ďalšie voľné miesto sudcu v rámci Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)], ktoré bude uverejnené.“

- 18 Odsek 1a článku 44 zákona o KRS bol do tohto článku vložený zákonom z 8. decembra 2017, ktorým sa mení zákon o Štátnej súdnej rade a niektoré ďalšie zákony, a odseky 1b a 4 boli do uvedeného článku vložené zákonom z 20. júla 2018, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov a niektoré ďalšie zákony. Pred zavedením týchto zmien boli odvolania uvedené v odseku 1a podané na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) v súlade s odsekom 1 tohto článku 44.
- 19 Nálezom z 25. marca 2019 Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd, Poľsko) vyhlásil článok 44 ods. 1a zákona o KRS za nezlučiteľný s Ústavou v podstate z dôvodu, že právomoc priznaná Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) uvedeným odsekom 1a nebola odôvodnená ani povahou dotknutých vecí, ani organizačnými znakmi uvedeného súdu, ani s ohľadom na konanie uplatňované týmto súdom. V tomto náleze Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) tiež uviedol, že toto vyhlásenie protiústavnosti „nevyhnutne vedie ku skončeniu všetkých prebiehajúcich súdnych konaní založených na zrušenom ustanovení“.
- 20 Následne bol článok 44 zákona o KRS zmenený prostredníctvom ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (zákon, ktorým sa mení zákon o Štátnej súdnej rade a zákon o organizácii správneho súdnictva) z 26. apríla 2019 (Dz. U. z roku 2019, položka 914), ktorý nadobudol účinnosť 23. mája 2019. Odsek 1 tohto článku 44 v súčasnosti znie:

„Účastník konania môže podať odvolanie na Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)], v ktorom namietne protizákonnosť uznesenia [KRS], pokiaľ osobitné predpisy nestanovujú inak. Odvolanie nie je možné podať v individuálnych veciach týkajúcich sa vymenovania do funkcie sudcu na Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)].“

- 21 Článok 3 tohto zákona z 26. apríla 2019 navyše stanovoval, že „konania o odvolaniach, ktorými sa napádajú uznesenia [KRS] v individuálnych veciach týkajúcich sa vymenovania do funkcie sudcu na Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)] a ktoré boli podané a nerozhodlo sa o nich pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa zo zákona zastavujú“.

Zákon o organizácii všeobecných súdov

- 22 Článok 69 ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (zákon o organizácii všeobecných súdov) z 27. júla 2001 (Dz. U. č. 98, položka 1070) v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti sporu vo veci samej stanovuje:

„1. Sudca odchádza do dôchodku dovŕšením veku 65 rokov, ak najneskôr šesť mesiacov a najskôr dvanásť mesiacov pred dosiahnutím tohto veku nepredloží [KRS] vyhlásenie, že chce pokračovať vo výkone svojej funkcie, a nepredloží osvedčenie vydané v súlade s podmienkami stanovenými pre uchádzačov o miesto sudcu, ktoré potvrdzuje, že je zdravotne spôsobilý na výkon funkcie sudcu.

...

1b. [KRS] môže sudcovi povoliť, aby ďalej pokračoval vo výkone funkcie, ak je jeho zotrvanie vo funkcii v súlade s legitímnym záujmom výkonu spravodlivosti alebo dôležitým spoločenským záujmom, a to vzhľadom na požiadavky racionálneho využitia členov personálu všeobecných súdov a potreby vyplývajúce z pracovnej záťaže jednotlivých súdov. ...

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 23 Listom z 30. decembra 2020 L. G., sudca Sąd Okręgowy w K. (Krajský súd K., Poľsko), oznámil KRS svoj úmysel pokračovať vo výkone svojej funkcie aj po 12. júni 2021, keď dosiahne vek 65 rokov.
- 24 KRS uznesením z 18. februára 2021 zastavila konanie o žiadosti L. G. na základe konštatovania, že táto žiadosť bola podaná po uplynutí prekluzívnej lehoty uvedenej v článku 69 ods. 1 zákona o organizácii všeobecných súdov.
- 25 L. G. podal odvolanie proti tomuto uzneseniu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).
- 26 Za týchto podmienok Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych) [Najvyšší súd (senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné)] rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Bráni článok 19 ods. 1 druhý pododsek [ZEÚ] ustanoveniu vnútroštátneho práva, akým je článok 69 ods. 1b prvá veta [zákon o organizácii všeobecných súdov], ktorý podmieňuje účinnosť vyhlásenia sudcu o jeho úmysle pokračovať vo výkone funkcie sudcu po dosiahnutí dôchodkového veku súhlasom iného orgánu?

2. Bráni článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ takému výkladu vnútroštátneho ustanovenia, podľa ktorého je oneskorené vyhlásenie sudcu o jeho úmysle pokračovať vo výkone funkcie sudcu po dosiahnutí dôchodkového veku neúčinné, a to bez ohľadu na okolnosti nedodržania lehoty a na význam tohto nedodržania pre konanie o udelení súhlasu s pokračovaním vo výkone funkcie sudcu?“

Konanie na Súdnom dvore

- 27 Keďže Komisia vo svojich písomných pripomienkach vyjadrila pochybnosti, pokiaľ ide o postavenie rozhodovacieho zloženia senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktoré podalo prejednávany návrh na začatie prejudiciálneho konania, ako „súdneho orgánu“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, Súdny dvor vyzval všetky oprávnené subjekty, aby sa na pojednávaní vyjadrili k tomuto aspektu.
- 28 Orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, v uznesení z 3. novembra 2022, ktoré bolo doručené Súdnom dvoru 4. novembra 2022, uviedol rôzne skutočnosti, ktoré podľa jeho názoru potvrdzujú, že má také postavenie. KRS a poľská vláda navyše tiež uviedli skutočnosti podobné tým, ktoré uvádza tento orgán, a o týchto skutočnostiach sa diskutovalo počas pojednávania na Súdnom dvore.
- 29 Oprávneným subjektom bola napokon po pojednávaní poskytnutá možnosť predložiť doplňujúce písomné pripomienky týkajúce sa skutočností uvedených v uznesení orgánu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, z 3. novembra 2022. Túto možnosť využili L. G., KRS, belgická a holandská vláda, ako aj Komisia.

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 30 Komisia vyjadrila pochybnosti, pokiaľ ide o to, či orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, v predmetnom prípade rozhodovacie zloženie senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) (ďalej len „senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné“) zložené z troch sudcov tohto senátu, spĺňa požiadavky vyplývajúce z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, najmä požiadavku týkajúcu sa existencie súdu zriadeného zákonom, ktoré musí spĺňať orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, aby mohol mať postavenie „súdneho orgánu“ v zmysle článku 267 ZFEÚ.
- 31 Z písomných pripomienok Komisie vyplýva, že pochybnosti, ktoré má táto inštitúcia v tejto súvislosti, konkrétnejšie súvisia na jednej strane s okolnosťou, že k vymenovaniu troch dotknutých členov senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné prezidentom Poľskej republiky 10. októbra 2018 došlo na základe návrhov uvedených v uznesení č. 331/2018, ktoré 28. augusta 2018 prijala KRS (ďalej len „uznesenie č. 331/2018“), teda orgán, ktorého nezávislosť bola viackrát spochybnená, a to aj vo viacerých nedávnych rozsudkoch Súdneho dvora. Na druhej strane je podľa Komisie nesporné, ako vyplýva najmä z rozsudku zo 6. októbra 2021, W. Ž. (Senát Najvyššieho súdu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné – Vymenovanie) (C-487/19, ďalej len „rozsudok W. Ž.“, EU:C:2021:798), že v čase, keď došlo k týmto vymenovaniam, bolo uvedené uznesenie napadnuté odvolaním na Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd), ktorý uznesením z 27. septembra 2018 odložil vykonateľnosť tohto uznesenia.

- 32 V tejto súvislosti Komisia poukazuje na to, že Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 8. novembra 2021, Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko (CE:ECHR:2021:1108JUD004986819) (ďalej len „rozsudok Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko“), konštatoval, že došlo k porušeniu požiadavky týkajúcej sa „súdu zriadeného zákonom“ stanovenej v článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len „EDLP“), z dôvodu procesu, ktorý na základe uznesenia č. 331/2018 viedol k vymenovaniu členov dvoch rozhodovacích zložení senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné zložených z troch sudcov. Ďalej uvádza, že členom jedného z týchto rozhodovacích zložení bol jeden zo sudcov zasadajúcich v orgáne, ktorý podal prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 33 Okrem toho Komisia tvrdí, že po vydaní rozsudku Súdneho dvora z 2. marca 2021, A. B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie) (C-824/18, ďalej len „rozsudok A. B. a i.“, EU:C:2021:153), Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) rozsudkom z 21. septembra 2021 zrušil uznesenie č. 331/2018.
- 34 L. G., ako aj belgická a holandská vláda sa v podstate stotožňujú s pochybnosťami, ktoré vyjadrila Komisia.
- 35 Orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, v uznesení z 3. novembra 2022 spomenutom v bode 28 tohto rozsudku uviedol, že uznesenie Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) z 27. septembra 2018, ktorým bola odložená vykonateľnosť uznesenia č. 331/2018, nebolo doručené ani prezidentovi Poľskej republiky, ani osobám, ktorých vymenovanie na miesto sudcu v senáte pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné bolo navrhnuté v tomto uznesení, keďže dotknuté osoby neboli účastníkmi konania na tomto súde. Okrem toho 28. septembra 2018 bol uverejnený len výrok tohto uznesenia Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd), v ktorom bolo uvedené, že vykonateľnosť uznesenia č. 331/2018 sa odkladá „v jeho napadnutej časti“, pričom odôvodnenie tohto uznesenia bolo zverejnené až 19. októbra 2018, teda deväť dní po vymenovaní dotknutých osôb.
- 36 Podľa orgánu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, pritom vzhľadom na vnútroštátne predpisy platné v čase podania odvolania proti uzneseniu č. 331/2018 na Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) nič neumožňovalo predpokladať, že také odvolanie by mohlo viesť k spochybneniu návrhov na vymenovanie uchádzačov, ktorých vybrala KRS v tomto uznesení, a teda ani zabrániť ich vymenovaniu prezidentom Poľskej republiky. Podľa článku 44 ods. 1b zákona o KRS v znení, ktoré bolo účinné v tom čase, totiž v prípade, ak také uznesenie nenapadli všetci účastníci konania, toto uznesenie sa stalo právoplatným, a teda vykonateľným, pokiaľ ide o jeho časť, ktorá obsahuje návrhy na vymenovanie do funkcie sudcu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd). Okrem toho v čase, keď došlo k vymenovaniu sudcov, ktorí boli členmi orgánu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, ešte nebolo začaté žiadne konanie, v ktorom by sa navrhovalo určiť, že toto vnútroštátne ustanovenie je prípadne nezlučiteľné s právom Únie, pričom prejudiciálne otázky boli v tejto súvislosti predložené Súdnemu dvoru až 22. novembra 2018 vo veci C-824/18, A. B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie).
- 37 Pokiaľ ide o rozsudok Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) z 21. septembra 2021, je v ňom výslovne uvedené, že jeho účinky sa netýkajú platnosti a účinnosti aktov prezidenta týkajúcich sa vymenovania na dotknuté miesta sudcov, keďže také akty nepodliehajú súdnemu preskúmaniu.

- 38 Čo sa týka napokon okolnosti, že dotknutí sudcovia boli vymenovaní do senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné na základe uznesenia KRS v jej novom zložení vyplývajúcom z vykonania článku 9a zákona o KRS, orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, zastáva názor, že táto okolnosť nepostačuje na to, aby sa týmto sudcom alebo rozhodovaciemu zloženiu, v ktorom zasadajú, vytýkal nedostatok nezávislosti, ako to vyplýva tak z judikatúry Súdneho dvora, ako aj z judikatúry Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd).
- 39 Poľská vláda a KRS sa v podstate stotožňujú so stanoviskami, ktoré takto opísal vnútroštátny súd.
- 40 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora pri posudzovaní, či má vnútroštátny orgán povahu „súdneho orgánu“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, čo predstavuje otázku, ktorá spadá výlučne do práva Únie, a tak pri posudzovaní, či je návrh na začatie prejudiciálneho konania prípustný, berie Súdny dvor do úvahy súhrn okolností, akými sú zákonný základ tohto orgánu, jeho trvalosť, záväzný charakter jeho právnych aktov, kontradiktórna povaha jeho konania, uplatňovanie právnych noriem týmto orgánom, ako aj jeho nezávislosť (rozsudok z 29. marca 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, bod 66 a citovaná judikatúra).
- 41 Súdny dvor už poukázal na to, že Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) ako taký spĺňa takto pripomenuté požiadavky, a v tejto súvislosti spresnil, že pokiaľ návrh na začatie prejudiciálneho konania podal vnútroštátny súd, treba vychádzať z domnienky, že spĺňa tieto požiadavky, a to bez ohľadu na jeho konkrétne zloženie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. marca 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, body 68 a 69).
- 42 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že v rámci prejudiciálneho konania upraveného v článku 267 ZFEÚ neprináleží Súdnemu dvoru, aby vzhľadom na rozdelenie právomocí medzi ním a vnútroštátnym súdom overil, či rozhodnutie vnútroštátneho súdu bolo prijaté v súlade s vnútroštátnymi pravidlami organizácie súdov a súdnych konaní. Súdny dvor sa tak musí držať rozhodnutia vnútroštátneho súdu členského štátu, pokiaľ nie je zrušené v rámci vnútroštátnych opravných prostriedkov stanovených vnútroštátnym právom (rozsudok z 29. marca 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, bod 70 a citovaná judikatúra).
- 43 Súdny dvor v tejto súvislosti tiež berie do úvahy, že základom súdneho systému zriadeného Zmluvami je prejudiciálne konanie upravené v článku 267 ZFEÚ, ktoré má za cieľ – prostredníctvom nastoleného dialógu medzi Súdny dvorom a súdmi členských štátov – zabezpečiť jednotný výklad práva Únie, čím umožňuje zabezpečiť jeho súdržnosť, plný účinok a autonómiu a nakoniec aj špecifický charakter práva vytvoreného Zmluvami (rozsudok z 29. marca 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, bod 71 a citovaná judikatúra).
- 44 Súdny dvor však – pokiaľ ide o rozhodovacie zloženie tvorené samosudcom – tiež spresnil, že domnienku pripomenutú v bode 41 tohto rozsudku možno vyvrátiť, pokiaľ by právoplatné súdne rozhodnutie vydané vnútroštátnym alebo medzinárodným súdom viedlo ku konštatovaniu, že sudca, ktorý je vnútroštátnym súdom, nemá postavenie nezávislého a nestranného súdu zriadeného zákonom v zmysle článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ v spojení s článkom 47 druhým odsekom Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) (rozsudok z 29. marca 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, bod 72).
- 45 V tejto súvislosti je na úvod potrebné poukázať na to, že rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko a rozsudok Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) z 21. septembra 2021, na ktoré sa odvoláva Komisia, vydal – pokiaľ ide

o prvý z nich – medzinárodný súd a – pokiaľ ide o druhý z nich – súd členského štátu, pričom oba tieto rozsudky sú právoplatné. Okrem toho tieto rozsudky sa konkrétne týkajú okolností, za ktorých boli sudcovia senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné vymenovaní na základe uznesenia č. 331/2018.

- 46 Za týchto podmienok je v prejednávanej veci potrebné preskúmať, či konštatovania a posúdenia, ktoré uviedol Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko vzhľadom na článok 6 ods. 1 EDLP, v spojení s konštatovaniami a posúdeniami, ktoré uviedol Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) v rozsudku z 21. septembra 2021, môžu viesť k tomu, aby Súdny dvor, ktorému ako jedinému prináleží vykladať právo Únie, vzhľadom na svoju vlastnú judikatúru konštatoval, že rozhodovacie zloženie senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ktoré mu predložilo návrh na začatie prejudiciálneho konania v prejednávanej veci, nemá postavenie nezávislého a nestranného súdu zriadeného zákonom v zmysle článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, vykladaného z hľadiska článku 47 druhého odseku Charty, a teda že toto rozhodovacie zloženie nespĺňa požiadavky na to, aby sa mohlo považovať za „súdny orgán“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, pripomenuté v bode 40 tohto rozsudku.
- 47 Pokiaľ ide v prvom rade o rozsudok Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko, Európsky súd pre ľudské práva najprv v bodoch 272 až 280 tohto rozsudku pripomenul svoju judikatúru, podľa ktorej pojem súd „zriadený zákonom“ v zmysle článku 6 ods. 1 EDLP, ktorého cieľom je najmä chrániť súdnu moc pred akýmkoľvek nezákonným vonkajším vplyvom najmä zo strany výkonnej moci, ale aj zákonodarnej moci, či dokonca samotnej súdnej moci, zahŕňa dodržiavanie vnútroštátnych predpisov upravujúcich vymenovanie sudcov, ktoré musia byť sformulované jednoznačne. Tiež pripomenul, že z tejto judikatúry vyplýva, že uvedený pojem je veľmi úzko prepojený so zárukami „nezávislosti“ a „nestrannosti“ v zmysle tohto článku 6 ods. 1 EDLP. Také požiadavky totiž sledujú spoločný cieľ, ktorým je zabezpečiť dodržiavanie základných zásad prednosti práva a delby moci, takže v rámci preskúmania z hľadiska požiadavky týkajúcej sa „súdu zriadeného zákonom“ sa musí systematicky skúmať, či protiprávnosť, ku ktorej údajne došlo v danej veci, je taká závažná, že narušila tieto zásady a ohrozila nezávislosť dotknutého súdu.
- 48 Európsky súd pre ľudské práva na podporu svojho konštatovania o porušení článku 6 ods. 1 EDLP v predmetnom prípade v bodoch 281 až 338 rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko v podstate poukázal na to, že k vymenovaniam členov, z ktorých sa skladajú dotknuté rozhodovacie zloženia senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, došlo v zjavnom rozpore so základnými vnútroštátnymi predpismi upravujúcimi postup vymenovania sudcov. Toto konštatovanie založil najmä na rôznych rozhodnutiach, ktoré prijal Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), konkrétne na rozsudku z 5. decembra 2019, ktorý vydal senát tohto súdu pre pracovnoprávne veci a sociálne zabezpečenie, a na uznesení z 23. januára 2020, ktoré spoločne prijali občianskoprávny senát, trestnoprávny senát a senát tohto súdu pre pracovnoprávne veci a sociálne zabezpečenie, pričom obe tieto rozhodnutia boli prijaté po vydaní rozsudku Súdneho dvora z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982), ako aj na uznesení z 21. mája 2019, ktorým ten istý vnútroštátny súd predložil Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok W. Ź.
- 49 V tejto súvislosti po prvé, ako vyplýva z bodov 309 až 312 a 320 rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko, Európsky súd pre ľudské práva poukázal na neexistenciu dostatočných záruk nezávislosti KRS v novom zložení vyplývajúcom z vykonania článku 9a zákona o KRS vo vzťahu k zákonodarnej a výkonnej moci. Z toho vyvodil, že k vymenovaniu dotknutých sudcov do senátu

pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné na základe uznesenia č. 331/2018 došlo v rozpore s ústavnými zásadami, ktorými sa riadi fungovanie KRS, ako sú zásady delby moci a nezávislosti súdnej moci, takže týchto sudcov nebolo možné považovať za nezávislých a nestranných.

- 50 Po druhé Európsky súd pre ľudské práva v bodoch 321 až 338 rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko poukázal na okolnosť, že k vymenovaniu týchto sudcov prezidentom Poľskej republiky došlo napriek tomu, že vykonateľnosť uznesenia č. 331/2018, ktorého súčasťou boli návrhy na vymenovanie dotknutých osôb na obsadzované miesta v rámci senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, bola odložená uznesením Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) z 27. septembra 2018.
- 51 Pokiaľ ide o túto poslednú uvedenú okolnosť, z rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko, najmä z jeho bodov 330 a 338, vyplýva, že Európsky súd pre ľudské práva najmä konštatoval, že vymenovania, ku ktorým došlo za takých okolností, vyjadrovali hlboké popretie autority, nezávislosti a úlohy súdnej moci zo strany výkonnej moci a ich cieľom bolo zámerne zabrániť účinnému výkonu spravodlivosti, takže bolo potrebné považovať ich za zjavné porušenie článku 6 ods. 1 EDLP a boli zjavne nezlučiteľné so zásadou právneho štátu.
- 52 V bodoch 331 až 333 toho istého rozsudku tento súd navyše zdôraznil, že toto porušenie bolo v predmetnom prípade ešte závažnejšie vzhľadom na zásadný význam a citlivý charakter právomocí, ktoré má senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné.
- 53 Hoci je pravda, že len jeden spomedzi šiestich sudcov, ktorí boli členmi rozhodovacích zložení senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, o ktoré išlo vo veciach, v ktorých bol vydaný rozsudok Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko, je členom rozhodovacieho zloženia tohto senátu, ktoré podalo prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, z odôvodnenia tohto rozsudku jednoznačne vyplýva, že posúdenia, ktoré uviedol Európsky súd pre ľudské práva, platia bez rozdielu pre všetkých sudcov uvedeného senátu, ktorí boli vymenovaní v rámci neho za obdobných podmienok a najmä na základe uznesenia č. 331/2018.
- 54 Čo sa týka v druhom rade rozsudku Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) z 21. septembra 2021, je potrebné konštatovať, že týmto rozsudkom, ktorý bol vydaný po rozsudku A. B. a i., uvedený vnútroštátny súd zrušil uznesenie č. 331/2018, a to aj v časti, ktorou bolo navrhnuté vymenovanie sudcov uvedených v predchádzajúcom bode, pričom vychádzal najmä z konštatovaní a posúdení, ktoré sa do veľkej miery prekrývajú s konštatovaniami a posúdeniami uvedenými v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko, ako aj v rozhodnutiach Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) spomenutých v bode 48 tohto rozsudku.
- 55 Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) v bodoch 7.1 až 7.6 rozsudku z 21. septembra 2021 navyše po prvé konštatoval, že zmeny článku 44 zákona o KRS vykonané zákonmi z 8. decembra 2017 a 20. júla 2018, ktoré sú spomenuté v bode 18 tohto rozsudku, najprv zbavili všetkej účinnosti odvolania, ktoré dovtedy bolo možné podať proti uzneseniam KRS, ktorými sa navrhujú uchádzači na vymenovanie na miesta sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd). Po druhé poukázal na to, že kým prejednával viaceré takéto odvolania, tento článok 44 bol následne opäť zmenený zákonom z 26. apríla 2019, ktorý bol spomenutý v bodoch 20 a 21 tohto rozsudku, čo malo za následok vylúčenie možnosti podať také odvolania v budúcnosti, a že tento posledný uvedený zákon stanovil, že konania o odvolaniach, ktoré takto prejednáva Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd), sa zo zákona zastavia.

- 56 Pokiaľ ide o tieto legislatívne zmeny, Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) konštatoval, že ak sa posudzujú vo svojom skutkovom a právnom kontexte, ich cieľom je zjavne zabrániť tomu, aby súd mohol preskúmať, do akej miery kombinácia rôznych faktorov mohla mať za následok, že sudcovia, ktorí boli nedávno vymenovaní v rámci Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na návrh KRS v jej novom zložení, nespĺňajú požiadavky vyplývajúce z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEU, a pokiaľ ide o legislatívne zmeny zavedené zákonom z 26. apríla 2019, ich cieľom je zjavne zabrániť tomu, aby Súdny dvor mohol v tejto súvislosti rozhodnúť. Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) tiež konštatoval, že také okolnosti môžu prispieť k vzniku systémových pochybností u osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o to, či takto vymenovaní sudcovia spĺňajú tieto požiadavky.
- 57 Čo sa týka okolností tvoriacich právny a skutkový kontext uvedený v predchádzajúcom bode, v rámci ktorého došlo k uvedeným legislatívnym zmenám, Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) – ako vyplýva z bodov 7.5 a 7.6 jeho rozsudku z 21. septembra 2021 – poukázal na súbor faktorov. Tento súd v tejto súvislosti po prvé zdôraznil, že na základe zákona z 8. decembra 2017 sa funkčné obdobie členov KRS, ktorí v tom čase vykonávali svoju funkciu, skrátilo a zloženie tohto orgánu sa zmenilo, čo malo za následok značné posilnenie vplyvu zákonodarnej a výkonnej moci v rámci tohto orgánu. Po druhé poukázal na to, že k tejto zmene zloženia KRS došlo v čase, keď sa očakávalo, že čoskoro bude obsadený veľmi veľký počet miest v rámci Sąd Najwyższy (Najvyšší súd). Po tretie poukázal na existenciu pochybností a nedostatok transparentnosti, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých prebiehal proces vymenovania členov novej KRS, a konštatoval, že vzhľadom na konkrétne zloženie tohto orgánu a zároveň činnosť, ktorú skutočne vykonáva, tento orgán prestal byť nezávislý od zákonodarnej a výkonnej moci. Po štvrté zdôraznil, že legislatívne zmeny spomenuté v bode 55 tohto rozsudku sa týkali len uznesení KRS, ktorými boli navrhnutí uchádzači na vymenovanie na miesta sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), a nie uznesení, ktorými boli navrhnutí uchádzači na vymenovanie na miesta sudcov na iných vnútroštátnych súdoch.
- 58 Vzhľadom na vlastnú judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa výkladu článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEU, vykladaného z hľadiska článku 47 druhého odseku Charty, na základe konštatovaní a posúdení, ktoré uviedol Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko a ktoré uviedol Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) v rozsudku z 21. septembra 2021, ako sú opísané v bodoch 47 až 57 tohto rozsudku, treba konštatovať, že rozhodovacie zloženie senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ktoré podalo prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, z dôvodu okolností, za ktorých došlo k vymenovaniu sudcov, ktorí sú jeho členmi, nemá postavenie nezávislého a nestranného súdu zriadeného zákonom v zmysle uvedených ustanovení práva Únie, takže toto rozhodovacie zloženie nepredstavuje „súdny orgán“ v zmysle článku 267 ZFEÚ.
- 59 V tejto súvislosti treba na účely základného práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia pripomenúť neoddeliteľné väzby, ktoré podľa samotného znenia článku 47 druhého odseku Charty existujú medzi zárukami nezávislosti a nestrannosti sudcov, ako aj zárukou prístupu k súdu zriadenému zákonom [rozsudok z 22. februára 2022, Openbaar Ministerie (Súd zriadený zákonom v členskom štáte, ktorý vydal zatykač), C-562/21 PPU a C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, bod 55].
- 60 Pokiaľ ide konkrétne o postup vymenovania sudcov, Súdny dvor rozhodol, že so zreteľom na vážne dôsledky, ktoré má uvedený proces na riadne fungovanie a legitimitu súdnej moci v demokratickom štáte, ktorý sa riadi vládou práva, takýto proces nevyhnutne predstavuje prvok vlastný pojmu „súd zriadený zákonom“ v zmysle článku 47 Charty, pričom spresnil, že

nezávislost' s'udu sa v zmysle tohto ustanovenia meria najmä spôsobom, akým boli jeho členovia vymenovaní [pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. februára 2022, Openbaar Ministerie (Súd zriadený zákonom v členskom štáte, ktorý vydal zatykač), C-562/21 PPU a C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, bod 57 a citovaná judikatúra].

- 61 Ako totiž vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, záruky nezávislosti a nestrannosti, ktoré sú vyžadované podľa práva Únie, stanovujú ako požiadavku existenciu pravidiel, najmä pokiaľ ide o zloženie orgánu, menovanie, funkčné obdobia, ako aj dôvody zdržania sa hlasovania, vylúčenia pre zaujatosť a odvolania jeho členov, ktoré umožňujú odstrániť akékoľvek oprávnené pochybnosti účastníkov konania, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť uvedeného orgánu z vonkajšieho hľadiska a jeho neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom (rozsudok W. Ž., body 109 a 128, ako aj citovaná judikatúra). Táto požiadavka nezávislosti súdov, ktorá je neoddeliteľne spojená s poslaním súdnictva, vychádza z podstaty práva na účinnú súdnu ochranu a základného práva na spravodlivý proces, ktoré má zásadný význam ako záruka ochrany všetkých práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, a ako záruka zachovania spoločných hodnôt členských štátov uvedených v článku 2 ZEÚ, najmä hodnoty právneho štátu [rozsudok z 15. júla 2021, Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 58 a citovaná judikatúra].
- 62 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že Súdny dvor v rozsudku W. Ž. v súvislosti s vecou, v ktorej išlo o rozhodnutie prijaté senátom pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ktorý zasadal v rozhodovacom zložení tvorenom samosudcom, rozhodol, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že také rozhodovacie zloženie nemožno považovať za nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom v zmysle tohto ustanovenia, pokiaľ zo všetkých podmienok a okolností, za akých sa uskutočnil proces vymenovania tohto samosudcu, vyplýva, že k tomuto vymenovaniu došlo za zjavného porušenia základných pravidiel, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zriadenia a fungovania predmetného súdneho systému, a že integrita výsledku, ku ktorému uvedený proces viedol, je ohrozená tým, že sa u osôb podliehajúcich súdnej právomoci vyvolávajú oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť dotknutého sudcu.
- 63 V predmetnom prípade treba pritom v prvom rade poukázať na to, že – ako vyplýva z bodu 146 rozsudku W. Ž. a v súlade s posúdeniami Európskeho súdu pre ľudské práva a Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) spomenutými v bodoch 49 a 57 tohto rozsudku – k takým podmienkam a okolnostiam patrí skutočnosť, že sudcovia, ktorí sú členmi rozhodovacieho zloženia senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ktorý sa obrátil na Súdny dvor v prejednávanej veci, boli vymenovaní v rámci tohto senátu na návrh KRS v jej novom zložení vyplývajúcom z vykonania článku 9a zákona o KRS. V tomto bode 146 Súdny dvor – tak ako tieto dva iné sudy – konkrétnejšie v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že prebiehajúci mandát určitých členov dovtedy tvoriacich KRS, ktorého dĺžka mala byť podľa článku 187 ods. 3 Ústavy štyri roky, bol skrátený, ako aj na okolnosť, že na základe tohto článku 9a pätnásť členov KRS, ktorí majú postavenie sudcov a ktorí boli predtým volení z radov svojich sudcovských kolegov, volil, pokiaľ ide o novú KRS, Sejm (Snem), čo viedlo k tomu, že 23 z 25 členov, z ktorých sa skladá tento orgán, bolo určených poľskou výkonnou a zákonodarnou mocou alebo je ich členom.
- 64 Z judikatúry Súdneho dvora síce vyplýva, že okolnosť, že taký orgán, akým je Štátna súdna rada, ktorý je zapojený do procesu vymenovania sudcov, je v prevažnej miere zložený z členov vybraných zákonodarnou mocou, nemôže sama osebe viesť k pochybnostiam o postavení súdu zriadeného zákonom a o nezávislosti sudcov vymenovaných na konci tohto procesu. Podľa tejto judikatúry je to však inak, pokiaľ táto okolnosť v spojení s inými relevantnými skutočnosťami

- a podmienkami, za ktorých sa tento výber uskutočnil, vedú k vzniku takýchto pochybností [pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. februára 2022, *Openbaar Ministerie* (Súd zriadený zákonom v členskom štáte, ktorý vydal zatykač), C-562/21 PPU a C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, body 74 a 75, ako aj citovaná judikatúra].
- 65 Súdny dvor pritom v tejto súvislosti už viackrát zdôraznil, že k legislatívnym zmenám spomenutým v bode 63 tohto rozsudku došlo súčasne s prijatím rozsiahlej reformy Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) prostredníctvom zákona z 8. decembra 2017 zahŕňajúcej okrem iného vytvorenie dvoch nových senátov na tomto súde, a to disciplinárneho senátu a senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ako aj zníženie veku odchodu sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) do dôchodku. Ako Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) tiež poznamenal vo svojom rozsudku z 21. septembra 2021, k týmto zmenám teda došlo v okamihu, keď sa malo čoskoro obsadiť mnoho miest sudcov na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktoré boli vyhlásené za uvoľnené alebo nanovo vytvorené [pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. júla 2021, *Komisja/Poľsko* (Disciplinárny režim sudcov), C-791/19, EU:C:2021:596, body 106 a 107, ako aj citovaná judikatúra, a rozsudok *W. Ż.*, bod 150].
- 66 V druhom rade treba tiež vziať do úvahy, že senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ktorý bol takto vytvorený *ex nihilo* v rámci Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), pričom všetci jeho sudcovia boli vymenovaní na návrh KRS v novom zložení, boli priznané – ako vyplýva z článku 26 ods. 1 zákona o Najvyššom súde a ako Európsky súd pre ľudské práva tiež poznamenal v rozsudku *Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko* – právomoci v obzvlášť citlivých oblastiach, akými sú volebné spory a spory týkajúce sa konania referenda, ostatné verejnoprávne veci, najmä tie, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, alebo aj mimoriadne opravné prostriedky, ktoré umožňujú dosiahnuť zrušenie právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov alebo iných senátov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).
- 67 V treťom rade treba zdôrazniť, že – súbežne s legislatívnymi zmenami spomenutými v bode 63 tohto rozsudku – pravidlá obsiahnuté v článku 44 zákona o KRS týkajúce sa súdnych opravných prostriedkov, ktoré možno podať proti uzneseniam KRS, ktorými sa navrhujú uchádzači na vymenovanie na miesta sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), boli najprv podstatne zmenené, ako to vyplýva z bodov 17 a 18 tohto rozsudku.
- 68 Súdny dvor, ktorý sa mal vyjadriť k zmenám tohto druhu, zdôraznil problematiku charakter ustanovení, ktoré vedú k odstráneniu účinnosti súdnych prostriedkov nápravy tohto typu, ktoré dovtedy existovali, najmä ak prijatie týchto ustanovení posudzované spoločne s inými relevantnými okolnosťami charakterizujúcimi postup vymenovania na miesta sudcov vnútroštátneho najvyššieho súdu v danom vnútroštátnom právno-skutkovom kontexte môže vyvolať u osôb podliehajúcich súdnej právomoci pochybnosti systémovej povahy, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť sudcov vymenovaných v rámci tohto postupu (pozri v tomto zmysle rozsudok *A. B. a i.*, bod 156).
- 69 Súdny dvor pritom najprv – tak ako Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) vo svojom rozsudku z 21. septembra 2021 – v tejto súvislosti poukázal na to, že odvolanie, ako je to, ktoré bolo upravené v článku 44 ods. 1a až 4 zákona o KRS v znení zákonov z 8. decembra 2017 a z 20. júla 2018, nemá žiadnu skutočnú účinnosť, a teda predstavuje len zdanlivý súdny prostriedok nápravy. Následne zdôraznil, že obmedzenia takto zavedené uvedenými zákonmi sa týkajú len odvolaní podaných proti uzneseniam KRS týkajúcim sa predloženia kandidátúr na miesta sudcov na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), zatiaľ čo uznesenia KRS týkajúce sa podávania kandidátúr na miesta sudcov na iných vnútroštátnych súdoch naďalej podliehajú režimu

- všeobecného súdneho preskúmania, ktorý predtým platil. Napokon konštatoval, že k uvedeným legislatívnym zmenám došlo – ako už bolo uvedené v bode 65 tohto rozsudku – veľmi krátko pred tým, ako sa mala KRS vo svojom novom zložení vyjadriť ku kandidátúram predloženým na účely uchádzania sa o mnohé miesta sudcov na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) vyhlásené za uvoľnené alebo nanovo vytvorené (pozri v tomto zmysle rozsudok A. B. a i., body 157, 162 a 164).
- 70 V štvrtom rade v bodoch 138 a 139 rozsudku W. Ż. Súdny dvor tiež poukázal na to, že v čase, keď došlo k vymenovaniu člena senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ktorého sa týkala vec, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, na základe uznesenia č. 331/2018, Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd), ktorý prejednával odvolanie, ktorým sa navrhovalo zrušenie tohto uznesenia, 27. septembra 2018, nariadil odklad výkonu tohto uznesenia. Tá istá okolnosť, na ktorú poukázal aj Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko, pritom existuje aj v prípade vymenovania troch členov rozhodovacieho zloženia senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ktoré podalo prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 71 V tejto súvislosti orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, síce v uznesení z 3. novembra 2022 uviedol, že uznesenie Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) z 27. septembra 2018 nebolo doručené ani uchádzačom na miesto sudcu v rámci senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ktorých vybrala KRS v uznesení č. 331/2018, ani prezidentovi Poľskej republiky z dôvodu, že tieto osoby nemali postavenie účastníkov konania, ktoré sa v tom čase viedlo na Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd). Tiež uviedol, že odôvodnenie tohto druhého uznesenia nebolo okamžite zverejnené.
- 72 Ako však v prejednávanej veci potvrdzujú informácie, ktoré Súdnemu dvoru poskytli L. G. a Komisia, a ako vyplýva aj z posúdení Európskeho súdu pre ľudské práva v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko, v okamihu, keď došlo k vymenovaniu troch sudcov, ktorí podali prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, v rámci senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, najmä prezident Poľskej republiky musel vedieť, že účinnosť tohto uznesenia bola odložená právoplatným súdnym rozhodnutím Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd).
- 73 Tým, že sa naliehavo a bez vyčkania na oboznámenie sa s odôvodnením uznesenia Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) z 27. septembra 2018 pristúpilo k predmetným vymenovaniam na základe uznesenia č. 331/2018, ktorého účinnosť však bola pozastavená uvedeným uznesením, teda bola závažným spôsobom porušená zásada delby moci, ktorou sa vyznačuje fungovanie právneho štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok W. Ż., bod 127), ako to Európsky súd pre ľudské práva tiež konštatoval v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko.
- 74 V piatom rade, kým Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) prejednával odvolanie, ktorým sa navrhovalo zrušenie uznesenia č. 331/2018, a konanie v tejto veci prerušil do vydania rozsudku Súdneho dvora vo veci C-824/18, A. B. a i., poľský zákonodarca prijal zákon z 26. apríla 2019 spomenutý v bodoch 20 a 21 tohto rozsudku.
- 75 Pokiaľ pritom ide o zmeny zavedené týmto zákonom, Súdny dvor v bodoch 137 a 138 rozsudku A. B. a i. už rozhodol, že také zmeny, najmä keď sú posudzované v spojení so všetkými súvisiacimi okolnosťami uvedenými v bodoch 99 až 105 a 130 až 135 tohto rozsudku, môžu naznačovať, že poľská zákonodarná moc v prejednávanej veci konala s osobitným úmyslom zabrániť akejkolvek možnosti vykonávať súdne preskúmanie vo vzťahu k uzneseniam KRS,

ktorými bolo navrhnuté vymenovanie sudcov v rámci Sądu Najwyższy (Najvyšší súd), čo medzičasom potvrdil Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) v rozsudku z 21. septembra 2021, ako to vyplýva z bodu 56 tohto rozsudku.

- 76 V šiestom a poslednom rade treba vziať do úvahy, že Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) rozsudkom z 21. septembra 2021 zrušil uznesenie č. 331/2018, a to najmä – ako vyplýva z bodu 10 tohto rozsudku – vzhľadom na konštatovania a posúdenia uvedené v bodoch 55 až 57 tohto rozsudku. Hoci je pritom pravda – ako orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, zdôraznil v uznesení z 3. novembra 2022 –, že účinky tohto rozsudku z 21. septembra 2021 sa netýkajú platnosti a účinnosti aktov prezidenta týkajúcich sa vymenovania sudcov na dotknuté miesta, napriek tomu treba pripomenúť – ako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul v bode 288 rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko –, že podľa článku 179 Ústavy predstavuje akt, ktorým KRS navrhuje kandidáta na vymenovanie do funkcie sudcu Sądu Najwyższy (Najvyšší súd), podmienku *sine qua non* na to, aby tento kandidát mohol byť na takéto miesto vymenovaný prezidentom Poľskej republiky [rozsudok z 15. júla 2021, Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 101 a citovaná judikatúra].
- 77 Z vyššie uvedeného vyplýva, že všetky systémové, ako aj konkrétne skutočnosti spomenuté na jednej strane v bodoch 47 až 57 tohto rozsudku a na druhej strane v bodoch 62 až 76 tohto rozsudku, ktorými sa vyznačovalo vymenovanie troch sudcov tvoriacich orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania v prejednávanej veci, v rámci senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, posudzované ako celok majú za následok, že tento orgán nemá postavenie nezávislého a nestranného súdu zriadeného zákonom v zmysle článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, vykladaného z hľadiska článku 47 druhého odseku Charty. Všetky tieto skutočnosti totiž môžu vyvolať vo vnímaní osôb podliehajúcich súdnej právomoci oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť dotknutých osôb a rozhodovacieho zloženia, ktorého sú súčasťou, vonkajšími činiteľmi, predovšetkým priamymi alebo nepriamymi vplyvmi vnútroštátnej zákonodarnej a výkonnej moci, a o ich neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom. Uvedené skutočnosti teda môžu viesť k absencii dojmu nezávislosti alebo nestrannosti týchto sudcov a tohto orgánu, ktorá by mohla narušiť dôveru, ktorú musí súdnictvo v demokratickej spoločnosti a právnom štáte vzbudzovať u týchto osôb podliehajúcich súdnej právomoci.
- 78 Za týchto podmienok treba domnienku pripomenutú v bode 41 tohto rozsudku považovať za vyvrátenú a v dôsledku toho je potrebné konštatovať, že rozhodovacie zloženie senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ktoré predložilo Súdnemu dvoru prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, nepredstavuje „súdny orgán“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, takže tento návrh treba vyhlásiť za neprípustný.

O trovách

- 79 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych) [Najvyšší súd (senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné), Poľsko] rozhodnutím z 20. októbra 2021, je neprípustný.

Podpisy